

Ders : 223**Konu : Peygamberimiz'in Ahlâkı - IV****PEYGAMBERİMİZ'İN AHLÂKI - IV****5. RESÛLULLAH (S.A.V)'İN CÖMERTLİĞİ:**

Peygamber Efendimiz de her şeyin sahibinin Allah Teâlâ olduğunu; O'nun veren, kendisinin de taksim eden olduğunu beyân eder, Allâh'ın kullarına infak ve ikram etmekten büyük bir lezzet alırdı. Hz. Câbir (r.a.)'ın bildirdiğine göre:

“Resûlullah (s.a.v)'in kendisinden bir şey istendiğinde, “hayır“ dediği vâkî değildi.”¹

İbn-i Abbas (r.a.) Peygamber Efendimiz'in cömertliğini şöyle anlatır:

“Resûlullah(s.a.v), insanların en cömerdi idi. Bilhassa Ramazan'da Cebrâîl (a.s.)'ın, kendisi ile buluştuğu vakitlerde onun cömertliği coşup taşardı. Cebrâîl(a.s.), Ramazan'ın her gecesinde Peygamber Efendimiz ile buluşur, (karşılıklı) Kur'ân okurlardı. Bu sebeple Rasûlullah (s.a.v), Cebrâîl(a.s.), ile buluştuğunda, hiçbir engel tanımadan esen rahmet rüzgârlarından daha cömert davranırdı.”²

Ramazan ayı girdiğinde Rasûlullah (s.a.v.) bütün esirleri serbest bırakır ve kendisinden bir şey isteyen herkese ihtiyacını verirdi.³ Onun nazarında hakîkî servet, kulun Allah rızâsı istikâmetinde sarf edebildiklerinden ibâretti. Nitekim bir gün Rasûl-i Ekrem in âilesi bir koyun kesmişti. Birçok kimseye infakta bulunulduktan sonra Hazret-i Peygamber(s.a.v), koyundan geriye ne kaldığını sordu. Hz.Âişe (r.a.):

“Sadece bir kürek kemiği kaldı.” cevabını verdi. Rasûlullah (s.a.v), ise:

“Hakîkatte bir kürek kemiği hâriç, hepsi duruyor!” buyurdu.⁴ Süfyan bin Uyeyne (r.a.),

Efendimiz(s.a.v)'in cömertliği husûsunda şöyle der:

“O'nun yanında (vereceği bir şey) olmadığı zaman, (eline geçtiğinde vereceğine dâir) vaadde bulunurdu.”⁵

Rasûlullah(s.a.v), dâimâ cömertliği metheder, cimriliği zemmeder ve şöyle buyururlardı:

“Cömert insan, Allâh'a, Cennet'e ve insanlara yakın; Cehennem ateşine uzaktır. Cimri ise, Allâh'a, Cennet'e ve insanlara uzak; Cehennem ateşine yakındır!”⁶

“Gerçek mü'minde şu iki haslet aslâ bulunmaz: Cimrilik ve kötü ahlâk!..”⁷

¹ Müslim, Fedâil 56

² Buhârî, Bed'ü'l-Vahy 5, 6, Savm 7; Müslim, Fedâil 48, 50

³ İbn-i Sa'd, Tabakât, C.1, sh.377

⁴ Tirmizî, Kıyâmet 33

⁵ Dârimî, Mukaddime 12

⁶ Tirmizî, Birr 40

⁷ Tirmizî, Birr 41

6. RESÛLULLAH (S.A.V)'İN MİSAFİRPERVERLİĞİ:

Peygamberimiz (s.a.v.)'in misafiri hiç eksik olmazdı. Uzaktan yakından pekçok misafiri gelirdi. Bazı devlet ve kabilelerden özel ve resmi heyetler gelir, günlerce kalırlardı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu misafirlerle bizzat ilgilenir, ağırlar, hizmetlerini görürdü. O şöyle buyurmuştu:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَأَلْيَكْرِمِ ضَيْفَهُ

“Allah’a ve âhiret gününe iman eden misafirine ikram etsin.”⁸

Hz. Peygamber (s.a.v.), Medine’ye gelen elçilerle yani diplomatik misafirlerle, sayıları ne olursa olsun ve nereden gelmiş olurlarsa olsunlar, Müslüman olsun veya olmasınlar, kimi temsil ederlerse etsinler, onlarla sade ve samimi bir şekilde ilgilenirdi.

Hz. Peygamber (s.a.v.), diplomatik misafirlerin gelişinden herhangi bir şekilde haberdâr olmuşsa, onları güzel elbiseler giymiş olarak karşılardı. Hatta yakın dostlarının da aynı şekilde güzel giyinmelerini isterdi.⁹

Geldiklerini haber vermeyen heyetler, çoğunlukla Hz. Peygamberi (s.a.v.) Mescid’de bulurlardı. Onlarla tanıştıktan ve ne maksatla geldiklerini öğrendikten sonra, kendilerinin misafir edilmesini sağlardı. Daha sonra onlarla görüşmelerine devam ederdi.

İşaret edelim ki o günlerin âdeti olduğu hâlde Hz. Peygamber (s.a.v.), elçileri görkemli karşılama törenleri ile etkileme gibi sun’î hiçbir yola tevessül etmezdi. Elçilere dönüşlerinde yol azığı hazırlanır ve bahşişler verilir.¹⁰ Elde mevcut imkânlarla göre bu bahşişlerin miktarı az çok değişirdi.

Resûlullah (s.a.v.), kendi elçileri vasıtasıyla İslâm’a girmeye davet ettiği kabile başkanı ve hükümdarlara hediye göndermezdi. Onlardan gelen hediyeleri çoğunlukla kabul, nadiren red ederdi. Fakat kendisine gelen elçilere mutlaka hediyeler verirdi. Elçilere hediye verme işini, Hz.Peygamber (s.a.v.) ısrarla tatbik etmiş ve Müslümanlara şu tavsiyede bulunmuştur:

أَجِيزُوا الْوَفْدَ بِنَحْوِ مَا كُنْتُمْ أَجِيزُهُمْ

“Benim kendilerine hediye verdiğim gibi, siz de elçilik heyetlerine hediye verin!”¹¹

Misafirperverliğin uluslararası boyutta “adam kazanma, ya da gönül yapma” fonksiyonu bulunmaktadır.

“Misafir sevmeyen insan hayırsız...”

Kendi kilerinde sanki bir hırsız...¹²

Necip Fâzıl Kısakürek

7. RESÛLULLAH (S.A.V)'İN FEDAKÂRLIĞI

İnkârcılar, Resûlullah (s.a.v.)’e, şahsına yönelik hakaret adına yapmadıklarını ve demediklerini bırakmamışlardır. O, inkârcıların sözlü ve fiili olarak yaptıkları bütün bu iftira ve saldırıları çok üstün bir sabır ve tevekkülle karşılamış, şahsına yapılanlara karşı hep fedakârlık içinde olmuş onlara hep

⁸ Müslim, İman 77

⁹ Fethu'l-Bârî, İbn Hacer el-Askalânî, Terc. C.6, Sh.379

¹⁰a.g.e. M. Âsım Köksal, C.10, sh.8.

¹¹ Buhârî, Cihad 176-177

¹² Esselâm, N. Fâzıl Kısakürek, sh.127

Kur'an ahlakıyla mukabelede bulunmuştur. Bu noktada hiç kimsenin çıkarını hesap etmeden sadece Allah'ın rızasını dikkate almış ve buna göre hareket etmiştir. İnkârcıların gösterdikleri bütün olumsuzluklara rağmen o, her türlü fedakârane tavır ve davranış içinde bulunarak tebliğ vazifesini en güzel şekilde yapmaya devam etmiştir. Risâlet görevini ifa ederken de ayrıca tek taraflı kendi nefsinden fedakârlıkta bulunarak Müslümanların her türlü sorumluluğunu da birinci dereceden kendi üzerine almış ve bu yönüyle bizlere fedakârlığın farklı bir boyutunu göstermiştir. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.”¹³

Peygamberimiz (s.a.v.), Medine İslam devletinin başkanıydı. Ama evinde yiyecek bir şey yoktu. Zira o evde ne varsa hepsi Allah yolunda harcanmıştı. Ona her ne düşerse asgari ihtiyacı kadarını alır, geriye kalanı feda ederdi.

Sadece malını değil, rahatını da Allah yolunda feda ederdi. Gündüzlerini Allah'ın dinini duyurmak için harcar, gecelerini zikirle geçirirdi. Hz.Âişe (r.anha.) annemizden haber verilmiştir, Resûlullah (s.a.v.) geceleri mübârek ayakları şişinceye kadar uzun müddet namaza devam ederlerdi. Durumdan müteessir olan Hz.Âişe (r.anha.)

- Ey Allah'ın Resûlü, geçmiş ve gelecek günahların bağışlandığı halde niçin böyle yapıyorsun? diye sorunca;

- **Ey Âişe! Rabbime çok şükreden bir kul olmayayım mı?** karşılığını vermiştir.¹⁴

Ashap da Peygamber Efendimiz (s.a.v)'i fedakârlıkta örnek alırdı.

Her şeyden önce Peygamberimizin hayatında başkalarını nefesine tercih etme anlayışı ve ahlakî hâkimdi. Bunun tahammülü en zor boyutunu İslâm'ı yeni öğrenme durumunda olan kimselerin eğitiminde ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) bunlara gösterdiği tahammül ve sabırda görmek mümkündür. Kur'an'ın çeşitli âyetlerinde de ifade edildiği üzere gerek Bedevî olarak adlandırılan göçebe kimselerin, gerekse de kalpleri imana henüz yeni ısınmakta olan kişilerin câhilce tavırlarına karşı çoğu zaman büyük özverilerde bulunmuştur.¹⁵ Resûlullah (s.a.v)'in (s.a.v)'in kendi nefsinden yana sıkıntılara katlanıp sabır göstererek ıslah yolunu seçmesi büyük bir fedakârlık örneğidir. Bu ahlak Allah'tan bir rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber (s.a.v)'in her davranışında mevcuttu. Yüce Allah Hz. Peygamber (s.a.v)'in bu ahlakını bize şöyle haber vermektedir:

“O vakit Allah'tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şâyet sen kaba katı yürekli olsaydın hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi. Şu halde onları affet; bağışlanmaları için dua et.”¹⁶

“Bir zaman gelecek ki sabır göstermek dinde,

Kor tutmaya dönecek avucunun içinde...”¹⁷

Necip Fâzıl Kısakürek

8. RESÛLULLAH (S.A.V)'İN MÜTEVAZİ OLUŞU:

Tevazu; bütün şeref ve üstünlüğün ancak yüce Allah'ta olduğunu bilip nefesine bir üstünlük vermemek ve kibre düşmemektir. *Tevazu; Hakk'a karşı hayalî, halka karşı vefâlı olmaktır.*

¹³ Tevbe, 9/128

¹⁴ Buhari, Teheccüd 6

¹⁵ Hucurât 49/14; Tevbe, 9/97, 101

¹⁶ Âl-i İmrân, 3/159

¹⁷ a.g.e. N. Fâzıl Kısakürek, sh.117

Peygamberimiz (s.a.v.) yüce makam ve mertebesine rağmen son derece mütevaziydi. Bu sebeple ayırım gözetmeden bütün hastaları ziyaret eder, bütün cenazelerde hazır bulunur, bütün davetleri kabul ederdi. Kendi ayakkabılarını tamir eder, elbisesini yamar, evdeki işlerde yardımcı olurdu. Her gördüğüne selam verir, herkesle ilgilenirdi.

“Allah bana birbirinize karşı mütevazı olup alçak gönüllü davranmanızı ve hiçbir kimsenin diğer bir kimseye karşı böbürlenmemesini vahyetti.”¹⁸

Ashabıyla birlikte otururken veya yürürken onlardan biri gibi davranırdı. Ne meclisin başında olma, ne de önlerinde yürüme gibi bir hevesi yoktu. Bu sebeple, bir yabancı O’nun bulunduğu bir topluluğa geldiği zaman kendisini ayırt etmez ve sormak zorunda kalırdı. Tevazusunun şiddetinden dolayı, kendisine gösterilmesi gereken saygı hakkında feragat ederek:

لَا تَقُومُوا كَمَا تَقُومُ الْأَعَاجِمُ، يُعْظِمُ بَعْضُهَا بَعْضًا

“Beni gördüğünüz zaman, acemlerin büyüklerine karşı yaptıkları gibi ayağa kalkmayın.” derdi.¹⁹

Meclisinde bulunanların seviyesine iner, haram bir şey konuşmadıkları sürece onları dinler ve onlar güldükleri zaman kendisi de tebessüm ederdi.

Mekke’nin fethi günü; bir Mekkeli, Efendimiz’in yanına titreyerek yaklaştı. Çünkü muzaffer bir kumandanın huzûruna geldiği için büyük bir heyecan duyuyordu;

“–Yâ Resûlallah! Bana İslâm’ı telkin et!” derken âdetâ dişleri birbirine vuruyordu. Resûlullah (s.a.v.), hemşehrisine sükûnet telkin etmek için kendini şu mütevâzı ifadelerle anlattı:

“–Sakin ol kardeşim! Ben bir kral veya hükümdar değilim. Kureyş’ten güneşte kurutulmuş et yiyen senin eski komşunun yetimiyim!”²⁰

Alınacak Dersler:

1. Cömert mü’min cennete yakın, cehennemden uzaktır.
2. Misafirlerle, Müslüman olsun veya olmasınlar, kimi temsil ederlerse etsinler, samimi bir şekilde ilgilenmek gerekir.
3. Hak dâvâ için çile çekmek, fedakârlıkta bulunmak, mü’mini olgunlaştırır.
4. Dâvâ adamı, vaktini ve naktini dâvasına ayırabilendir.
5. Allah, tevazu sahibini yüceltir. Kibirli davrananları da zelil eder.

Ne güzel şey, küçüklüğü gözetmek,
Sadakadır kibirliye kibretmek!²¹
N. Fâzıl Kısakürek

Not: Bu hafta:

1. Alçakgönüllülükle ilgili iki hadisi şerif öğrenelim.
2. Bu dersi bir grup arkadaşımızla da işleyelim.

¹⁸ Müslim, Cennet 16

¹⁹ Ebû Dâvûd, Edeb, 165

²⁰ İbn-i Mâce, Et’ime 30

²¹ a.g.e. N.Fâzıl Kısakürek, sh.119

